

Číslo: 1007/2022 - 2023

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 04. 10. 2022 do 07. 10. 2022 a od 10. 10. 2022 do 11. 10. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Gymnázium F. G. Lorcu, Hronská 3, Bratislava	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Bratislave

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

RNDr. Marcela Dlugošová, riaditeľka školy

Mgr. Andrea Martinská Vavrová, zástupkyňa riaditeľky školy

PhDr. Jana Oujedzská, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 1007/2022-2023 zo dňa 20. 09. 2022
inšpekciu vykonali:

Mgr. Katarína Heredošová, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

RNDr. Marta Valašiková, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

RNDr. Zdenka Tamášová, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

PaedDr. Eva Obžerová, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

PaedDr. Mária Onušková – odborníčka z praxe

Mgr. Marek Farkaš – odborník z praxe

PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav pedagogického riadenia, výchovno-vzdelávacieho procesu a materiálno-technického zabezpečenia výchovy a vzdelávania na gymnáziu

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bolo štátne gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským a španielskym. Školu navštevovalo celkovo 601 žiakov v 25 triedach. V dennej forme 4-ročného vzdelávacieho programu (študijný odbor 7902 J gymnázium) 77 žiakov v 4 triedach, v 5-ročnom vzdelávacom programe (študijný odbor 7902 J 74 – bilingválne štúdium, ktoré sa realizuje podľa medzivládnej dohody) 258 žiakov v 10 triedach a v 8-ročnom vzdelávacom programe (študijný odbor 7902 J gymnázium) 266 žiakov v 11 triedach. Škola evidovala celkom 16 žiakov so špeciálno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), nadaných žiakov a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) škola neuvádzala. Výchovno-vzdelávací proces

zabezpečovalo 45 pedagogických zamestnancov, z toho 6 zahraničných lektorov - absolventov vysokoškolského štúdia tretieho stupňa v Španielskom kráľovstve. V škole pracovala školská psychologička.

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Žiaci preukázali zodpovedajúce **komunikačné kompetencie** a schopnosť formulovať odpovede s využitím odbornej terminológie. Vyjadrovali sa plynule, výstižne a pohotovo reagovali na otázky učiteľov. Úroveň ich prejavu bola spisovne správna, slovná zásoba primerane rozvinutá a ich komunikačné spôsobilosti smerovali k efektívnej spolupráci s učiteľom a medzi sebou navzájom. Príležitosť vyjadrovať sa dostali na každej vyučovacej hodine okrem jednej, ktorá bola výkladového charakteru. Menej príležitostí rozvíjať komunikačné kompetencie dostali pri práci s textom, s ktorým pracovali iba na tretine hospitovaných hodín. Na týchto hodinách prejavili vcelku dobre rozvinuté zručnosti, vyhľadávali v texte kľúčové slová a základné informácie, v niektorých prípadoch text posudzovali. Na dvoch hodinách úlohám plne neporozumeli z dôvodu nedostatočného uvedenia ukážky do kontextu a nedodržania zásad efektívneho čítania zo strany učiteľa. Vyhľadávať informácie z rôznych dostupných zdrojov (printových alebo elektronických) a reprodukovat' ich nemali žiaci príležitosť ani na jednej hodine. **Poznávacie kompetencie** žiakov boli rozvíjané na všetkých pozorovaných hodinách na úrovni porozumenia a zapamätania formou frontálneho opakovania, kedy učitelia overovali vedomosti žiakov, alebo upevňovali prebrané učivo. Na väčšine pozorovaných hodín mali žiaci možnosť uplatňovať osvojené poznatky v úlohách aplikačného typu. Rozvoj vyšších myšlienkových procesov bol pozorovaný na troch štvrtinách vyučovacích hodín pri riešení úloh na analýzu a syntézu rozborom umeleckého textu alebo riešením jazykových úloh. Na jednej hodine žiaci nedokázali analytické schopnosti uplatniť vzhľadom na slabšiu osobnú čitateľskú skúsenosť a striktné držanie sa zadaných úloh a otázok v učebnici učiteľom. Rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov úlohami na hodnotenie bolo pozorované na menej ako polovici hodín (hodnotenie umeleckého smeru, umeleckého vyjadrovania, uchopenia témy autorom, literárno-historické súvislosti...) a iba na dvoch hodinách mali žiaci príležitosť rozvíjať vyššie kognitívne procesy tvorbou textu alebo vytvorením novej básnickej formy. V oblasti **celoživotného vzdelávania** žiaci svojím aktívnym prístupom k riešeniu stanovených úloh prejavovali zodpovednosť za vlastné učenie, ich motivácia učiť sa bola na väčšine hodín evidentná. Učitelia zadávali úlohy a otázky, ktoré rozvíjali ich kritické myslenie a využívali aj prácu s chybou. Rozvíjanie kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu negatívne ovplyvnila absencia príležitostí na sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie, čím sa znižovala ich schopnosť objektívne posúdiť vlastný učebný pokrok. V najmenej miere bolo na hospitovaných hodinách pozorované rozvíjanie **občianskych kompetencií**. Aj keď žiaci mali potenciál a ochotu vyjadrovať svoje názory, argumentovať a obhajovať ich, od učiteľov dostali príležitosť o nich diskutovať iba na 4 vyučovacích hodinách aj napriek tomu, že prebrané témy dávali k rozvoju týchto kompetencií veľa príležitostí. Svojím správaním a efektívnou vzájomnou komunikáciou žiaci prispievali k vytváraniu pokojnej pracovnej atmosféry. **Sociálne**

kompetencie vzájomnou kooperáciou a spoluprácou v skupinách boli rozvíjané len na 2 hospitovaných hodinách. V oboch prípadoch prezentovali a hodnotili výsledky svojej práce pred triedou. Silnou stránkou vyučovania učiteľmi bolo vytváranie inkluzívneho prostredia pre všetkých žiakov. Pokiaľ sa v triede nachádzal integrovaný žiak, učitelia priebežne kontrolovali systém jeho práce, otázky zadávali vo viacerých formuláciách a poskytovali žiakovi potrebný priestor. Učitelia vytvárali pokojnú pracovnú a v niektorých prípadoch literárnovedne a jazykovedne tvorivú atmosféru, v ktorej sa žiaci cítili rešpektovaní. Na všetkých pozorovaných hodinách učitelia využívali dostupné materiálne prostriedky, ktoré slúžili k vizualizácii vedomostí (učebnice, cvičebnice, pracovné listy, odbornú literatúru, literárne diela ap.). V malej miere uplatňovali efektívne stratégie vyučovania v zadávaní úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov, rozvoj hodnotenia a sebahodnotenia a rozvoj vzájomnej spolupráce žiakov v skupinách. Aj keď škola deklarovala dobrú materiálo-technickú vybavenosť, učitelia viedli vyučovanie v triedach, ktoré nedisponovali IKT technikou. V úvode väčšiny vyučovacích hodín jasne formulovali ciele zamerané na zdokonalenie výkonu žiakov, overiť ich dosiahnutie často nestihli pre nedostatok času a vyučovacie hodiny končili uprostred práce. Žiaci dostávali od učiteľov spätnú väzbu vo forme slovného hodnotenia, klasifikáciu známku učiteľa uplatnili na 6 hodinách a iba na 1 hodine známku žiakovi slovne zdôvodnili.

Učenie sa žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra bolo na priemernej úrovni.

Sledované predmety

Učenie sa žiaka

Žiaci na väčšine vyučovacích hodín preukázali primerané **komunikačné schopnosti** najmä pri frontálnej činnosti. V písomnej a ústnej komunikácii sa vyjadrovali pohotovo a ich zručnosti smerovali k efektívnej spolupráci medzi učiteľom a žiakom. Ojedinele, najmä na hodinách matematiky a fyziky nedisponovali dostatočnými komunikačnými spôsobilosťami a vtedy boli pasívnymi účastníkmi vyučovacej hodiny, ich odpovede boli jednoduché alebo jednoslovné. Na hodinách cudzieho jazyka boli žiaci jazykovo veľmi dobre disponovaní, individuálne získavanú novú slovnú zásobu vysvetľovali spolužiakom v cieľovom jazyku a v súvislostiach. Odbornú terminológiu vyučovacích predmetov vedeli žiaci primerane využívať, na hodinách matematiky v slabšej miere. Pri práci s textom, ktorá sa vyskytla len na približne polovici hospitovaných hodín, sa u časti žiakov v predmetoch chémia a slovenský jazyk a literatúra prejavovali problémy s porozumením textu, schopnosťou spájať informácie do širších súvislostí alebo text hodnotiť. Príležitosť vyhľadávať informácie aj z iných zdrojov mali žiaci možnosť najmä na hodinách dejepisu a anglického jazyka. Na týchto hodinách vedeli žiaci prepájať učivo s praktickými skúsenosťami, prípadne s vedomosťami z iných predmetov. **Poznávacie kompetencie** žiakov boli rozvíjané prevažne úlohami na rozvoj nižších kognitívnych procesov zapamätania a porozumenia vo všetkých predmetoch okrem predmetu informatika. Väčšina úloh na hospitovaných hodinách bola tiež zameraná na aplikáciu získaných vedomostí. Na viac ako polovici hodín boli zadávané úlohy na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov žiakov ako boli analýza a syntéza - rozbor matematických úloh na jednotlivé menšie prvky, porovnávanie vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami, analýza zadaní úloh z chémie a vyslovenie resp. zápis záverov, analýza literárnych diel, literárnych smerov

alebo postáv. V predmete dejepis žiaci analyzovali historické pramene avšak bez kritického zhodnotenia. Nedostatočne boli rozvíjané kompetencie vyšších myšlienkových procesov ako boli hodnotenie a tvorivosť v predmetoch matematika, fyzika, chémia a dejepis. V oblasti rozvoja kompetencií k **celoživotnému učeniu** väčšina žiakov prejavovala záujem o vzdelávanie, boli disciplinovaní, preberali zodpovednosť za vlastné učenie. Pokiaľ učivo bolo preberané formou výkladu alebo učiteľia neprezentovali informácie v širšom kontexte, či zadávali zatvorené a málo podnecujúce otázky, ich iniciatíva klesala. Ku kritickému mysleniu učiteľia viedli žiakov na viac ako polovici hospitovaných hodín. Uvedomovať si svoje chyby a korigovať ich mali žiaci možnosť na viac ako polovici vyučovacích hodín upozornením učiteľmi alebo spolužiakmi. Najslabšou stránkou učenia sa bolo rozvíjanie hodnotiacich zručností. Na hodnotenie svojho a spolužiakovho pokroku v procese učenia sa boli žiaci vyzývaní ojedinele, alebo vôbec (CHE, FYZ, INF, DEJ). Na nízkej úrovni boli rozvíjané **občianske kompetencie**. Učiteľia nedávali žiakom potrebný priestor na vyslovenie svojich názorov okrem hodín dejepisu, kde žiaci diskutovali na každej vyučovacej hodine a anglického jazyka, kde diskutovali na polovici sledovaných hodín. Výrazným pozitívom bolo správanie sa žiakov, ktorí uplatňovali ústretovú komunikáciu na všetkých hospitovaných hodinách. V oblasti **sociálnych kompetencií** bola práca vo dvojiciach a v skupinách zaradovaná do organizácie vyučovacej hodiny sporadicky, len na štvrtine hodín. Na vzájomnú kooperáciu a schopnosť pracovať v tíme bol vytvorený priestor najviac v predmete anglický jazyk, menej v predmetoch matematika, fyzika, chémia a slovenský jazyk a literatúra. V spoločných úlohách žiaci preberali zodpovednosť za ich plnenie, neboli však dostatočne vedení k prezentácii a hodnoteniu jej výsledkov.

Vyučovanie učiteľom

Na väčšine pozorovaných hodín učiteľia jasne stanovili cieľ vyučovacej hodiny orientovaný na zmenu alebo zdokonalenie výkonu žiakov, v menšej miere overovali ich dosiahnutie. Vytvárali podmienky na inkluzívne vzdelávanie rešpektovaním každého žiaka v jeho odlišnosti. Vhodne a zmysluplne využívali dostupné materiálne prostriedky. Len na tretine hodín využili prostriedky IKT a to najmä na hodinách dejepisu, anglického jazyka a informatiky. Na viac ako polovici hodín metódy práce a formy vyučovania viedli k aktivite väčšiny žiakov. Efektívne formy práce na rozvoj vyšších kognitívnych kompetencií (hodnotenie, tvorivosť) využívali v malej miere. Vzájomnou spoluprácou, korektnou a priateľskou komunikáciou, pochvalou a rešpektovaním každého žiaka vytvárali učiteľia na vyučovacích hodinách atmosféru bezpečia. K slabším stránkam vyučovania patrila klasifikácia žiakov a jej zdôvodnenie, čo bolo uplatnené len na tretine pozorovaných hodín.

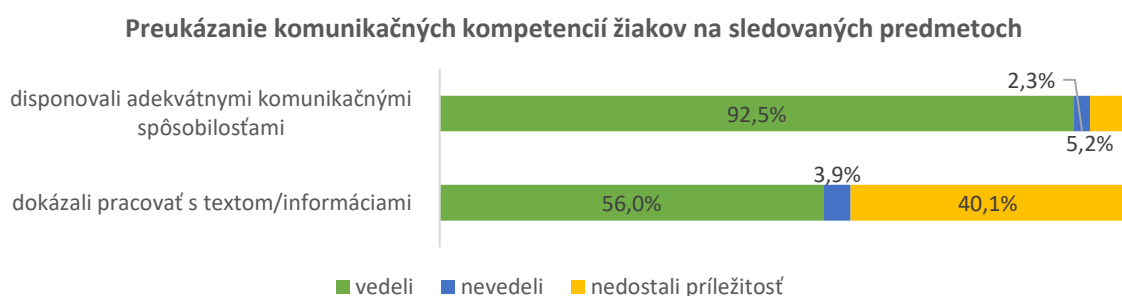
Úroveň vyučovania bola na priemernej úrovni.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná
	anglický jazyk	priemerná
Matematika a práca s informáciami	matematika	málo vyhovujúca
	informatika	málo vyhovujúca

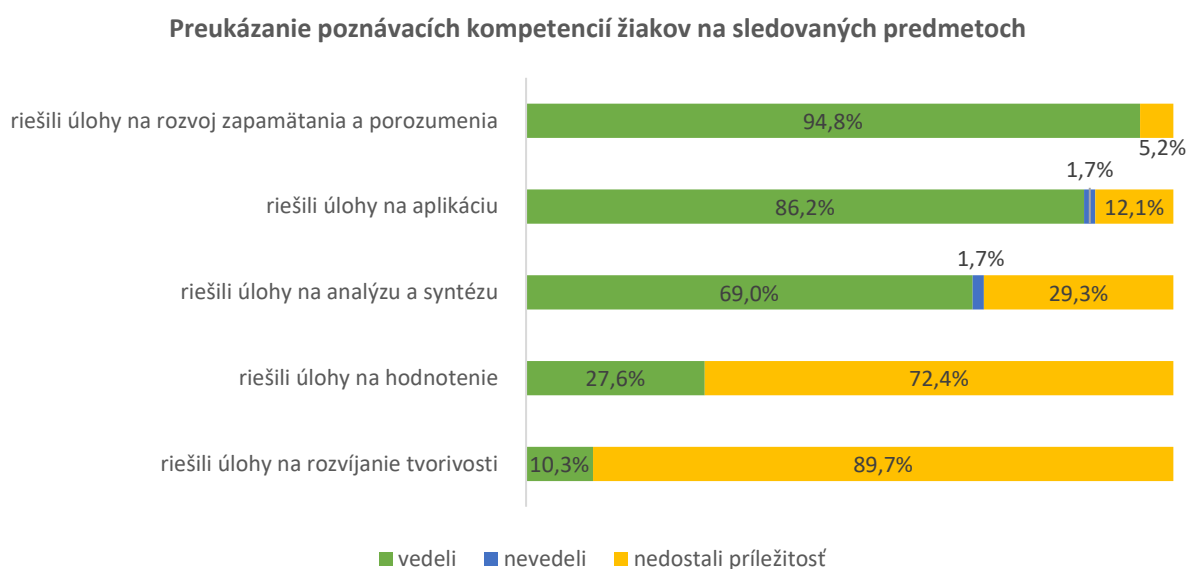
Človek a príroda	fyzika	priemerná
	chémia	priemerná
Človek a spoločnosť	dejepis	dobrá

Učenie sa žiakov v sledovaných predmetoch bolo na priemernej úrovni.

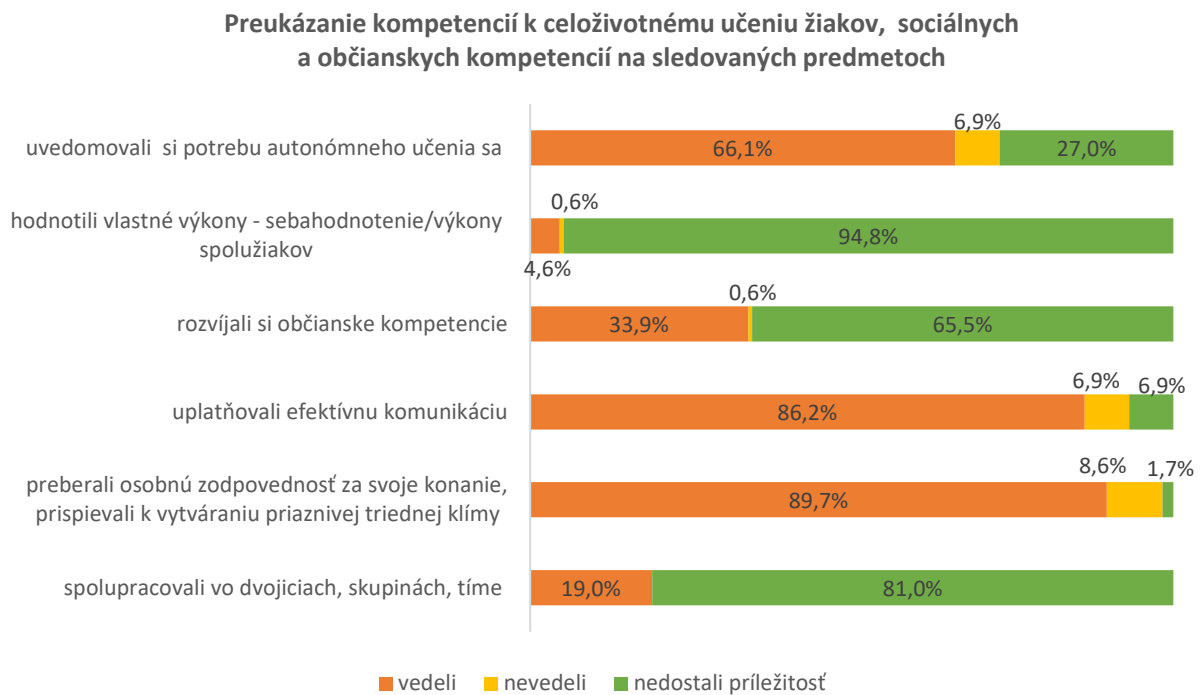
Graf 1 Preukázanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch

Graf 2 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch

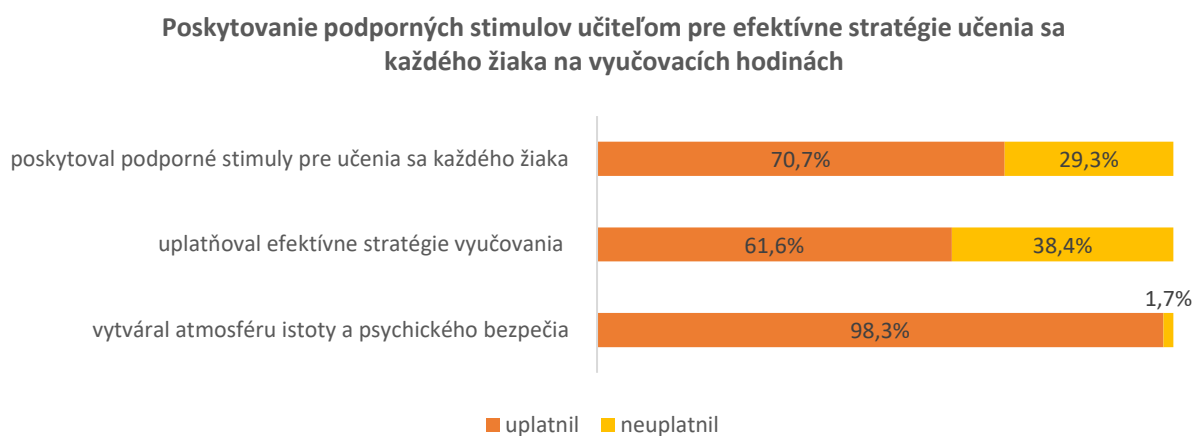
Graf 3 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu žiakov, sociálnych a občianskych kompetencií na sledovaných predmetoch

Graf 3a Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch

Graf 4 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka na vyučovacích hodinách

Výrazné pozitíva:

- uplatňovanie výchovno-vzdelávacích stratégií podporujúcich pozitívne vzťahy, toleranciu a priaznivú sociálnu klímu,

Oblasti vyžadujúce zlepšenie:

- rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov žiakov úlohami na hodnotenie a tvorivosť,
- rozvíjanie zručností sebahodnotenia a hodnotenia spolužiakov,
- rozvoj občianskych a sociálnych kompetencií žiakov.

RIADENIE ŠKOLY

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňovali podľa školských vzdelávacích programov (ŠkVP) pre stupne vzdelania ISCED 2, ISCED 3A, ktoré zodpovedali strategickému významu dokumentov školy, poskytovali základné údaje o škole, informácie o zabezpečení výchovy a vzdelávania, jej profilácii, smerovaní a formách vzdelávania podľa reálnych podmienok školy. ŠkVP pre 4-ročný, 8-ročný a 5-ročný bilingválny vzdelávací program (VP) mali spoločný názov „Sapere aude! Maj odvahu používať vlastný rozum“ a boli v súlade s ustanoveniami školského zákona a príslušnými štátnymi vzdelávacími programami (ŠVP). Podľa vyjadrenia riaditeľky školy boli koncipované tak, aby svojím zameraním reagovali na potreby súčasnej spoločnosti, v ktorej sú dôležité kritické myslenie, samostatnosť, multikultúrnosť, schopnosť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie získané z rôznych zdrojov s cieľom úspešného uplatnenia sa absolventov na vysokých školách a v praxi s bonusom dobrých jazykových znalostí a komunikačných zručností v cudzích jazykoch. Učebné plány (UP) akceptovali rámcové učebné plány (RUP) ŠVP. Poznámky k RUP boli rozpracované v súlade s poznámkami ŠVP. Modifikáciou UP formou disponibilných hodín škola vymedzovala svoju profiláciu posilnením vyučovania cudzích jazykov (v 4 a 8-ročnom VP druhým a tretím cudzím jazykom, v 5-ročnom VP prvým a druhým cudzím jazykom), prírodovedných predmetov (najmä v 5-ročnom VP), rozšírením časových dotácií povinných učebných predmetov a výberom povinných voliteľných predmetov a seminárov. Škola vytvorila dva nové predmety Psychosociálny tréning a Výchova

k zdraviu, ktoré mali vypracované vlastné učebné osnovy. Vyučovanie predmetu Telesná a športová výchova vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb disponibilnými hodinami posilnené nebolo. Vzdelávací obsah s aktuálnymi potrebami a dianím v spoločnosti prepájali prierezové témy zapracované v osnovách jednotlivých predmetov. Škola deklarovala úpravu podmienok výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP, ktorí sa vzdelávali podľa individuálnych vzdelávacích plánov, zodpovedajúcich odporúčaniam príslušného poradenského zariadenia. Podľa predložených zápisníc boli ŠkVP pre školský rok 2022/2023 prerokované na zasadnutiach pedagogickej rady a rady školy a ich podstatné časti boli zverejnené na webovom sídle školy. *ŠkVP pre všetky študijné programy boli vypracované v súlade so ŠVP, reagovali na potreby pedagógov a žiakov a vytvárali vzdelávacie príležitosti pre všetkých žiakov.*

Pedagogická dokumentácia bola vedená na aktuálnych tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva. Elektronicky vedené triedne knihy boli na konci školského roka vytlačené, podpísané a opatrené odtlačkom pečiatky školy. Škola mala vypracované vnútorné predpisy súvisiace s procesom výchovy a vzdelávania a s riadením školy, ktoré boli podľa predloženej zápisnice prerokované na zasadnutí pedagogickej rady.

Vedúce pedagogické zamestnankyne podporovali odborný rast učiteľov v súlade s aktuálnymi potrebami školy a ich osobným záujmom. Pri tvorbe ročného plánu vzdelávania pedagogických zamestnancov na školský rok 2022/2023 vychádzali zo ŠkVP a z platných právnych predpisov. S cieľom získať profesijné kompetencie na výkon pracovnej činnosti v kariérnom stupni samostatný pedagogický zamestnanec boli štyria začínajúci učitelia zaradení na adaptačné vzdelávanie (z toho traja učitelia španielskej národnosti). Dvaja učitelia si rozširovali svoje kompetencie inovačným vzdelávaním a štyria (z toho jedna začínajúca učiteľka) sa prihlásili na rozširujúce štúdium predmetov informatiky, matematiky a náboženskej výchovy, na vyučovanie ktorých škola nemala kvalifikovaných učiteľov. Priame pozorovanie vyučovacích hodín preukázalo potrebu vzdelávania učiteľov v oblasti metód na rozvíjanie vyšších myšlienkových a občianskych kompetencií žiakov.

Zástupkyne riaditeľky sa pravidelne vzdelávali v oblasti nových trendov vo vzdelávaní (napr. hybridné vzdelávanie, kritické myslenie) a v oblasti riadenia (napr. Mentoring a koučing v škole, Komunikácia a konflikty v škole) prevažne formou webinárov. Získané vedomosti uplatňovali pri hľadaní riešení vzniknutých situácií v kolektíve spojených s riadením školy.

Riaditeľka školy vydávala rozhodnutia v súlade s platnými právnymi predpismi.

Prijímacie skúšky pre šk. rok 2022/23 do všetkých troch vzdelávacích programov sa realizovali v súlade s platnou legislatívou a kritériá úspešného vykonania boli zverejnené na webovom sídle školy.

V škole bolo ustanovených 8 predmetových komisií (PK). Riaditeľka školy využívala ich odbornú pomoc pri zostavovaní plánu práce školy, plánov exkurzií, výmenných pobytov žiakov v zahraničí, aktivít projektu DofE, projektu UNICEF – „Škola priateľská deťom“ a ekologických projektov, ktorým sa škola venuje celoročne a každoročne. Diagnostika úrovne vedomostí žiakov bola vykonávaná na začiatku školského roka formou vstupných testov. Členovia PK sa v poslednom období podieľali na internom vzdelávaní pedagogických zamestnancov najmä formou webinárov a svoje poznatky a vedomosti si vymieňali v neformálnych rozhovoroch. Hospitácie vedúcimi PK sa uskutočňovali sporadicky a v minimálnej miere (len on-line), otvorené hodiny realizované neboli. V riadenom rozhovore riaditeľka školy uviedla, že po dvoch rokoch dištančného a jednom roku sčasti dištančného vzdelávania boli učitelia zameraní najmä na zvyšovanie a utvrdzovanie kvality vedomostí a zručností žiakov a nedostatok hospitácií či vzájomných hospitácií spôsobili naplnené úväzky učiteľov, príprava

žiakov na mimoškolské aktivity a krúžková činnosť po vyučovaní. Vedúci PK sa podľa potrieb zúčastňovali porád vedenia školy.

Vedúci pedagogickí zamestnanci školy podporovali rozvoj školy v súlade s vypracovaným koncepčným zámerom školy a konali v súlade s aktuálnym právnym stavom.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia žiakov bol premietnutý do interného Portfólia hodnotenia, ktoré bolo prerokované v PK a na pedagogickej rade a zverejnené na webovom sídle školy. Boli v ňom zadefinované pravidlá, postupy, formy a kritériá hodnotenia prospechu žiakov, ktoré boli konkretizované a vyšpecifikované pre jednotlivé predmety. Žiaci boli o kritériách a postupoch hodnotenia informovaní na úvodných triednických hodinách na začiatku školského roka. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu či správania sa žiaka boli zákonní zástupcovia neodkladne informovaní, čo zabezpečoval nastavený efektívny systém vzájomnej informovanosti. Kontrolná činnosť vedenia školy bola zameraná na všetky oblasti výchovy a vzdelávania, v malej miere boli vykonávané hospitácie na vyučovaní aj v dôsledku obdobia pandémie v uplynulých školských rokoch. Hodnotenie učiteľov sa realizovalo formou pravidelných ročných hodnotiacich rozhovorov s využitím sebahodnotenia podľa stanovených kritérií. V prípade potreby sa prijímali opatrenia, ktorých plnenie sa kontrolovalo. Sebahodnotiace procesy v škole sa dlhodobo zameriavali na sledovanie dosahovaných výsledkov v externých meraniach (T9, MS), uplatnenie sa absolventov, zisťovanie príčin vznikajúcich problémov v konkrétnych triedach a na nastavovanie opatrení. V aktuálnom školskom roku školská psychologička pripravila dotazník pre rodičov a žiakov s cieľom získania ich názorov na školu. Komplexné sebahodnotenie na základe stanovených kritérií, časového plánu, indikátorov a nástrojov hodnotenia v oblasti riadenia a výchovno-vzdelávacieho procesu škola nerealizovala.

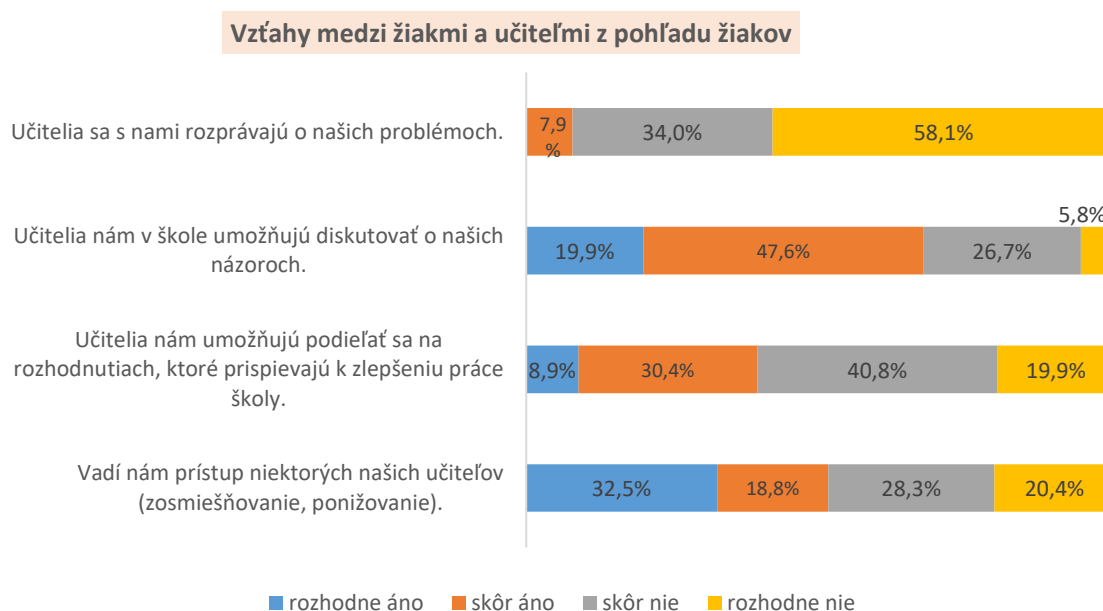
Vnútrotný kontrolný systém umožňoval prijímať opatrenia pri zistených nedostatkoch vo všetkých dôležitých oblastiach. Zlepšenie si vyžaduje kontrola úrovne priamej výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľmi pri zabezpečovaní rozvíjania kľúčových kompetencií.

Z dotazníka pre pedagogických zamestnancov vyplynulo, že index otvorenosti školy bol vyšší ako celoslovenský priemer. Učitelia boli vo vzájomných kontaktoch priateľskí a ochotní vykonať pre školu všetko, čo bolo potrebné, vedúcimi pedagogickými zamestnancami boli rešpektovaní.

V oblasti vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi vo výchovno-vzdelávacom procese sa viac ako polovica žiakov v dotazníku vyjadrila, že môžu s učiteľmi diskutovať o svojich názoroch, učitelia k nim pristupujú podľa ich schopností a na vyučovaní dostávajú príležitosť hodnotiť svoju prácu, čo sa počas hospitácií predmetov vybraných vzdelávacích oblastí nepotvrdilo (pozorované len na 4,6 % sledovaného vyučovania). Polovica respondentov uviedla, že nie sú učiteľmi vedení k plánovaniu a organizovaniu si samostatného učenia a viac ako polovica žiakov sa vyjadrila, že učitelia nevyužívajú pri vyučovaní zaujímavé aktivity. Podľa troch štvrtín opýtaných sa učitelia nezaujímajú o ich koníčky a nerozprávajú sa s nimi o problémoch, ktoré ich trápia. Menej ako polovici opýtaných žiakov chýbala pri hodnotení a klasifikácii ich práce spätná väzba v podobe rady ako a v čom sa môžu zlepšiť. Túto skutočnosť potvrdili výsledky pozorovaní, ktoré ukázali, že iba na tretine hospitovaných hodín učitelia využívali hodnotenie, pričom prevažovalo formatívne hodnotenie, ojedinele hodnotenie zdôvodňovali a iba na pätine hodín klasifikovali žiaka známkou. Polovica opýtaných žiakov si nemyslí, že sa môžu

podieľať na rozhodnutiach, ktoré by prispeli k zlepšeniu práce školy a polovici vadí ak má učiteľ na hodinách zosmiešňovací alebo ponižujúci prístup.

Graf 5 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Hodnotové smerovanie školy a jej etické zásady formulované v ŠkVP boli zamerané na rešpektovanie individuality každého žiaka s ohľadom na osobnostné odlišnosti. Škola vzdelávala 16 žiakov so zdravotným znevýhodnením a 5 žiakov cudzincov a migrantov, ktorí dostatočne neovládali vyučovací jazyk školy. Pri priamom pozorovaní vyučovacích hodín bola týmto žiakom zo strany učiteľov venovaná individuálna pozornosť. Zanedbateľný počet žiakov malo problémy s učením a boli to zväčša žiaci, ktorí všeobecne nejavili záujem o štúdium. V škole pracovala školská psychologička, ktorá mala v kompetencii agendu zdravotne znevýhodnených žiakov (ZZ) so špeciálnym výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), ktorým na základe diagnostického posudku a v spolupráci s triednymi učiteľmi vypracovávala individuálne študijné plány. O žiakoch so ŠVVP a o spôsobe ich vzdelávania informovala všetkých učiteľov.

Z rozhovorov s vedením školy, s výchovnou poradkyňou, koordinátorkou pre výchovu a vzdelávanie a so školskou psychologičkou vyplynulo, že škola systematicky buduje partnerské vzťahy so zákonnými zástupcami žiakov a posilňuje tak vzájomnú dôveru a spoluprácu. Rodičia boli pravidelne a včas (prostredníctvom EduPage) informovaní o prospechu a správaní svojich detí. Závažnejšie problémy škola riešila okamžite v prítomnosti riaditeľky školy, triedneho učiteľa a zákonného zástupcu, učiteľa predmetu a žiaka. Tak bola zabezpečená objektivita rozhovoru, z ktorého bol vždy vyhotovený zápis.

Gymnázium malo nadviazané kontakty s viacerými organizáciami a združeniami. K najvýznamnejším aktivitám patrili mobility žiakov v rámci programu Erasmus+ v spolupráci s organizáciou Intercambio, aktivity v oblasti enviromentálnej výchovy a aktivity charitatívneho charakteru.

Škola vytvárala pozitívnu klímu, ktorá podporovala učenie sa každého žiaka. V menšej miere sa pozitívna klíma školy prejavovala v prosociálnych vzťahoch medzi žiakmi a pedagogickými zamestnancami školy.

Z predloženej dokumentácie a z rozhovoru s výchovnou poradkyňou, školskou koordinátorkou vo výchove a vzdelávaní (prevencie) a školskou psychologičkou vyplynulo, že škola mala vytvorený efektívny systém v oblasti vzdelávacích potrieb žiakov, kariérového poradenstva a primárnej prevencie drogových závislostí a iných psychopatologických javov. Dominantnou oblasťou činnosti výchovnej poradkyne boli vzdelávacie potreby žiakov a kariérové poradenstvo, ktoré realizovala každoročnou návštevou veľtrhu vysokých škôl Gaudeamus. V spolupráci s centrami poradenstva a prevencie vykonávala diagnostiku predpokladov žiakov pre štúdium na vysokej škole, poskytovala poradenstvo v oblasti prijímacieho konania na vysoké školy. Školská psychologička poskytovala individuálne poradenstvo žiakom aj zákonným zástupcom počas konzultačných hodín zverejnených v systéme EduPage, na nástenkách školy i na webovom sídle školy. Z dotazníka zadávaného žiakom vyplynulo, že žiaci vyhľadali pomoc školskej psychologičky hlavne pri riešení rodinných, vzťahových a osobných problémov, psychických problémov, pochybnostiach o sebe samom či neúspechu v štúdiu. V nižších ročníkoch 8-ročného, 4-ročného a 5-ročného bilingválneho VP sa žiakom venovala v oblasti vytvárania vhodných stratégií učenia sa. Vo vzájomnej kooperácii výchovná poradkyňa, psychologička a koordinátorka prevencie organizovali aktivity v rámci Dňa duševného zdravia a podieľali sa aj na aktivitách zameraných na prevenciu drogových závislostí, sociálnych vzťahov v triede, prevenciu šikanovania, kyberšikanu, prevenciu fajčenia, otázky rodovej rovnosti, enviromentálnej výchovy a správnej výživy. Školská koordinátorka pre výchovu a vzdelávanie (prevencie) uviedla, že škola každoročne monitoruje správanie žiakov (aktuálne používanie žuvacieho tabaku v škole, nesprávne pohľady na sexuálne správanie, vymeškávanie vyučovania...) a na zistené situácie reaguje cielenou individuálnou komunikáciou so žiakmi alebo s ich zákonnými zástupcami. Intenzívna spolupráca prebiehala s Centrom pre prevenciu drogových závislostí, s Centrom poradenstva a prevencie (CPaP) a Centrom špeciálneho poradenstva a prevencie (CŠPaP). Z dotazníka zadávaného žiakom vyplynulo, že väčšina opýtaných žiakov vedela, kto je výchovným poradcom, jedna pätina žiakov potvrdila, že sa v škole zúčastňovali aktivít zameraných na riešenie konfliktov a vzájomných vzťahov. Viac ako polovica žiakov v dotazníku uviedla, že učitelia spravodlivo riešia nevhodné správanie žiakov a jedna pätina žiakov potvrdila, že sa v škole zúčastňovali aktivít zameraných na riešenie konfliktov a vzájomných vzťahov. Viac ako dve tretiny respondentov neboli v škole svedkom šikanovania a ani neboli v škole šikanovaní a väčšina z nich by sa svojho šikanovaného spolužiaka vedela zastať. Rovnako väčšina žiakov uviedla, že spolužiaci, ktorí by boli šikanovaní kvôli náboženstvu, rase, sociálnemu pôvodu alebo národnosti by určite mali podporu a ochranu z radov učiteľov. Väčšina členov školského parlamentu (ŠkP), ktorá sa zúčastnila prieskumu (9 z 10 členov) potvrdila, že sa v škole zaoberali otázkami, ktoré sa týkali kyberšikanovania a rovnako väčšina členov ŠkP bolo presvedčených, že škola rešpektuje každého žiaka. Jedna pätina žiakov vedela, kto je školským koordinátorom prevencie.

Poradenský systém školy pre žiakov a zákonných zástupcov pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní zabezpečoval žiakom a ich zákonným zástupcom efektívnu pomoc a spoluprácu

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľka školy a jej zástupkyne spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Všetky tri mali dlhoročnú prax a absolvovali funkčné inovačné vzdelávanie. Výchovo-vzdelávací proces bol zaistený 45 pedagogickými zamestnancami, ktorí spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady. Z nich 7 učiteľov učilo predmet (časť úväzku, jeden celý úväzok), na ktorý neboli kvalifikovaní.

Odbornosť vyučovania bola zabezpečená na 93,95 %.

Výchovo-vzdelávací proces sa realizoval v trojposchodovej budove školy s aktuálne vyhovujúcim počtom učební v okrajovej časti mesta. K jej areálu patrili 2 vonkajšie ihriská s pieskovým doskočiskom, futbalovým ihriskom a antukovou bežeckou dráhou, ako aj 2 telocvične s posilňovňou. V popoludňajších hodinách sa v školských priestoroch realizovali záujmové krúžky a mimoškolské aktivity. Žiaci sa stravovali v školskej jedálni s vlastnou kuchyňou, ktorá sa nachádzala spolu s bufetom, priestorom pre šatne s individuálne uzamykateľnými odkladacími skrinkami v prízemí školy. Bezbariérový prístup škola vybudovaný nemala.

Priestorové podmienky školy umožňovali vzdelávanie každého žiaka a napĺňanie vzdelávacích cieľov stanovených v ŠkVP.

Odborné učebne školy a laboratória boli vybavené dataprojektormi, interaktívnou tabuľou, počítačmi, plátnami, základným laboratórnym vybavením, reproduktormi. Kmeňové triedy boli vybavené počítačmi, televíznymi prijímačmi, DVD prehrávačmi alebo interaktívnymi tabuľami. V multimediálnej učebni a v učebni informatiky boli žiakom k dispozícii výkonné počítače. Vyučujúci mali k dispozícii nootbooky. Škola mala dostatočne výkonné pripojenie na internet a pokrytie signálom wifi. Vybavenosť školy učebnicami bola dobrá, okrem jazykových učebníc, ktoré si vo vyšších ročníkoch gymnázia museli žiaci zakupovať sami. Žiaci so ŠVVP mali dostatok kompenzačných pomôcok.

Materiálno-technické podmienky školy umožňovali vzdelávanie každého žiaka a napĺňanie vzdelávacích cieľov stanovených v ŠkVP.

Školský poriadok vypracovaný v súlade so školským zákonom, bol schválený pedagogickou radou a radou školy a bol zverejnený na webovom sídle školy. S obsahom školského poriadku sa žiaci každoročne oboznámili na prvej triednickej hodine a ich zákonní zástupcovia na prvom triednom aktíve, čo potvrdili svojím podpisom.

Riaditeľka školy považovala školský poriadok za otvorený dokument a vítala pripomienky k jeho obsahu, čo potvrdili aj žiaci, ktorí v dotazníku uviedli, že o jeho zásadách a požiadavkách môžu diskutovať s učiteľmi na triednických hodinách. Členovia ŠkP tiež potvrdili, že niektoré návrhy žiakov sa do školského poriadku v predchádzajúcich školských rokoch implementovali. Členovia ŠkP boli pozývaní k riešeniu výchovných problémov a svoje zvolenie považovali za prejav dôvery zo strany spolužiakov. V dotazníkoch zadávaných žiakom vyplynulo, že väčšina z nich sa v škole cíti bezpečne a dobre, viac ako polovica žiakov považuje učiteľov za chápaných a tolerantných. V škole vládne priateľská atmosféra, žiaci trávajú počas prestávok svoj voľný čas rozhovormi a voči svojim spolužiakom sa nesprávajú agresívne. Viac ako polovica z nich uviedla, že vyučovacie hodiny prebiehajú v pokojnej atmosfére, ostatná časť pripustila, že žiaci niekedy na hodinách vyrušujú a nerešpektujú pokyny učiteľa.

V školskom roku 2021/2022 vymeškali žiaci školy spolu 79 164 hodín, ktoré boli podmienené pretrvávajúcim covidovým obdobím, dlhodobou hospitalizáciou viacerých žiakov, ako aj možnosťou zákonných zástupcov ospravedlňovať svoje deti v rozpätí 5 dní.

Neospravedlivených hodín bolo spolu 284. Problém záškoláctva sa v škole nevyskytoval. V rámci udeľovania výchovných opatrení bolo v uvedenom školskom roku udelených spolu 199 pochvál (z toho 67 pochvál riaditeľkou školy) a 17 pokarhaní. Piatim žiakom bola znížená známka zo správania na stupeň „uspokojivé“ a jednému žiakovi na „menej uspokojivé“.

Rozvrh hodín školy rešpektoval fyziologické a psychohygienické potreby žiakov. Stanovený počet vyučovacích hodín v jednom dni a rozloženie prestávok boli stanovené v zmysle zákona. Pri organizovaní exkurzií, kurzov a výletov škola vyhotovovala písomné organizačné zabezpečenie školskej akcie spolu so záznamom o poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia s podpismi žiakov a vyučujúcich, ktorí poučenie vykonali. Zákonní zástupcovia žiakov podpísali informovaný súhlas pre každú realizovanú akciu zvlášť.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

INÉ ZISTENIA

Komplexná inšpekcia bola zaradená do plánu IČ na základe podnetu, ktorý sa týkal vyučovania predmetu informatika. Podnet poukazoval na neodbornosť vyučovania, málo zrozumiteľný výklad učiva, neobjektívnosť hodnotenia žiakov a zadávanie náročných alebo neriešiteľných domácich úloh. Hospitáciami tohto predmetu sa potvrdila málo vyhovujúca úroveň učenia sa žiakov a priemerná úroveň vyučovania učiteľom. Vzhľadom na nedostatok učiteľov informatiky na trhu práce v školskom roku 2022/2023 bola časť vyučovania tohto predmetu zabezpečená neodborne. Vyučujúci si rozširuje aprobáciu o predmet informatika.

ZÁVERY

Gymnázium F.G. Lorcu postupovalo pri výchove sa vzdelávaní podľa vypracovaných ŠkVP pre všetky študijné programy. Disponibilnými hodinami vhodne modifikovalo UP posilnením vyučovania cudzích jazykov a prírodovedných predmetov v súlade s cieľmi a zámermi školy. K pozitívam vzdelávacieho procesu patrilo zavedenie nových predmetov Psychologický výcvik a Výchova k zdraviu. Riadenie školy bolo na dobrej úrovni v oblasti vedenia pedagogickej a inej dokumentácie súvisiacej s procesom výchovy a vzdelávania, organizáciou a riadením školy, vykonávaním štátnej správy v 1. stupni riaditeľkou školy a zabezpečením prijímacieho konania. Škola vytvárala podnetné prostredie, ktoré kultivovalo a podporovalo slobodné myslenie žiakov. Žiakov zapájala do množstva zaujímavých školských a mimoškolských aktivít, ktoré prispievali k ich osobnostnému rozvoju a sebapoznaniu. Mala zabezpečený funkčný systém výchovného poradenstva, prevencie a kariérového poradenstva a vytvárala priaznivé prostredie pre inkluzívne vzdelávanie. Práca školského psychológa bola dôležitou súčasťou poskytovania psychologické podpory žiakom pri prekonávaní osobných a vzťahových bariér vo výchove a vzdelávaní a pri podpore wellbeingu. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola zaistená pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady. Na dobrej úrovni boli zabezpečené priestorové a materiálno-technické podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu, vybavenie učební a internetové pripojenie. Škola zabezpečovala ochranu zdravia žiakov podrobne vypracovaným školským poriadkom, v ktorom boli zapracované podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany pred diskrimináciou, násilím a šikanovaním a zaistením bezpečnosti žiakov pri mimoškolských aktivitách. Práca študentského parlamentu bola vedením školy a učiteľmi akceptovaná, žiaci sa mohli prostredníctvom volených členov podieľať na aktivitách školy. V oblasti riadenia školy vedúci pedagogickí zamestnanci menej

dôsledne pristupovali k plánovanej kontrolnej činnosti v oblasti kontroly výchovno-vzdelávacieho procesu a nevyužívali v plnej miere odbornú pomoc metodických orgánov, v činnosti ktorých bola málo zastúpená dôslednejšia analýza vzdelávacích výsledkov žiakov a hospitačná činnosť. Zlepšenie by si vyžadovalo efektívnejšie premietnutie vzdelávacích aktivít učiteľov do vyučovacieho procesu, vzhľadom na to, že vo všetkých hospitovaných predmetoch sa vyskytli nedostatky v uplatňovaní rozvoja vyšších myšlienkových procesov - hodnotenia (pozorované len na 27,16% hodín) a tvorivosti (pozorované len na 10,34 % hodín), v rozvoji kompetencií k celoživotnému učeniu sa uplatňovaním vzájomného hodnotenia a sebahodnotenia (pozorované len na 4,74% hodín) a v oblasti rozvíjania občianskych kompetencií (pozorované len na 32,54% hodín) podporou vyjadrovania hodnotových postojov a názorov žiakov formou diskusie.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý - výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň

dobrý - prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň

priemerný - vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň

málo vyhovujúci - prevaha negatív, výrazné nedostatky, citelne slabé miesta, podpriemerná úroveň

nevyhovujúci - výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

Odporúča

- pri vykonávaní pravidelnej hospitačnej činnosti vedením školy sa zamerať na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania pri rozvoji poznávacích kompetencií so zameraním na vyššie kognitívne procesy hodnotenia a tvorivosti, rozvíjanie zručností žiakov pri vzájomnom hodnotení a sebahodnotení ako nástroja sebaregulácie v procese učenia sa a vytváranie priestoru na vyjadrovanie hodnotových postojov žiakov, argumentáciu a diskusiu;
- zacieliť vzdelávanie učiteľov do oblasti metód a foriem vyučovania, ktoré podporujú rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov, občianskych kompetencií a kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školské vzdelávacie programy so spoločným názvom „Sapere aude! Maj odvahu používať vlastný rozum“;
2. zápisnice z rokovania pedagogickej rady;
3. zápisnice z rokovania rady školy;
4. koncepcia rozvoja školy;
5. školský poriadok;
6. doklady o vzdelaní vedúcich pedagogických zamestnancov a pedagogických zamestnancov;
7. kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov;
8. dokumentácia kontrolnej činnosti;
9. dokumentácia súvisiaca s procesom autoevalvácie školy;
10. plán rozvoja kvality výchovy a vzdelávania;
11. zápisnice predmetových komisií;
12. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy 2021/2022;
13. príslušná dokumentácia – výchovného poradcu, kariérového poradcu, školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní (prevencie) a školského psychológa;
14. prevádzkové poriadky odborných učební;
15. plán profesijného rozvoja;
16. zápisnice z rodičovských združení;
17. dokumentácia súvisiaca s organizovaním mimoškolských aktivít;
18. štatút školského parlamentu.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školský inšpektorka: Mgr. Katarína Heredošová

Dňa: 09. 11. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:
Mgr. Katarína Heredošová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
RNDr. Marcela Dlužošová

**Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 16. 11. 2022
v Bratislave:**

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum, Černyševského 27, Bratislava:

Mgr. Katarína Heredošová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

RNDr. Marcela Dlužošová

**Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných
od prerokovania):**

RNDr. Marcela Dlužošová

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

.....

PRÍLOHY

1. Klíma školy (graf)
2. Údaje o škole (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti